

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 9. oktober 2024
Kontor: Proces- og
Insolvensretskontoret
Sagsbeh: Sofia Ravnsborg
Sagsnr.: 2024-11736
Dok.: 3433052

Besvarelse af spørgsmål nr. 1489 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1489 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 13. september 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikke-medlem af udvalget (MFU) Birgitte Bergman (KF).

Peter Hummelgaard

/

Niels Dam Dingsøe Petersen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1489 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, hvilke hensyn der ligger til grund for, at børn under 18 år som udgangspunkt ikke må arve fast ejendom og derfor er pålagt at sælge denne, medmindre de får dispensation, jf. artiklen ”Børnenes forældre blev revet fra dem på et splitsekund. Nu kan de blive tvunget ud af deres barndomshjem” fra berlingske.dk den 8. september 2024?”

Svar:

Jeg vil først og fremmest gerne slå fast, at vanvidskørsel er foragteligt for både vores fællesskab og for menneskeliv. Det er en forbrydelse, som vi skal slå hårdt ned på. Det fremgår også af regeringsgrundlaget ”Ansvar for Danmark”, at regeringen ønsker at se på muligheden for at skærpe indsatsen mod vanvidskørsel.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Familieretshuset, der har oplyst følgende:

”Det er i værgemålslovens § 30 bestemt, at justitsministeren kan fastsætte regler om værgens pligt til at indhente godkendelse fra Familieretshuset, herunder til dispositioner over indtægten og formuen og til stiftelse af gæld.

Af § 6, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 1444 af 13. december 2013 om værgemål (værgemålsbekendtgørelsen), der bl.a. er udstedt i medfør af værgemålslovens § 30, fremgår, at værgeren skal have Familieretshusets godkendelse til at erhverve eller afhænde fast ejendom.

Bestemmelsen omfatter såvel voksne under værgemål efter værgemålslovens § 5 som mindreårige, hvor forældremyndighedsindehaveren normalt er værge.

Familieretshusets godkendelse kræves til al erhvervelse af fast ejendom, herunder erhvervelse ved arveudlæg.

Familieretshuset henviser til dødsboskiftelovens § 16, stk. 4, 2. pkt., hvoraf det fremgår, at bestemmelserne i værgemålslovens §§ 28-30 finder anvendelse med de ændringer, der følger af forholdets natur.

Af § 11 i værgemålsbekendtgørelsen følger, at bestemmelserne i værgemålsbekendtgørelsens §§ 6-10 også finder anvendelse

under skiftebehandling af dødsboer, hvor en person under værgemål er arving eller legatar.

Såfremt personen under værgemål, herunder en mindreårig, er beskikket en skifteværge til at varetage sine interesser under dødsbobehandlingen, er det skifteværgeren, der skal søge godkendelse til, at fast ejendom arveudlægges til den pågældende.

Baggrunden for kravet om godkendelse til erhvervelse af fast ejendom er, at der er tale om en disposition, der vil have betydelige og vidtrækkende økonomiske konsekvenser for personen under værgemål.

Af Civilstyrelsens værgevejledning (vejledning nr. 9092 af 25. februar 2009) fremgår følgende:

”Efter praksis er statsforvaltningerne [nu Familieretshuset] tilbageholdende med at tillade, at den, der er under værgemål, erhverver fast ejendom. Tilladelse gives normalt kun, hvor det efter en vurdering af den pågældendes alder, personlige og økonomiske forhold, ejendommens art og pris samt formålet med erhvervelsen skønnes, at det er hensigtsmæssigt for den pågældende at erhverve ejendommen. Baggrunden herfor er de pligter og byrder, der er forbundet med at eje fast ejendom. Det er en forudsætning for at få tilladelsen, at den pågældende selv har økonomiske muligheder for at klare disse forpligtelser, f.eks. at betale terminsydelser, forsikringer og ejendomsskatter.

Tilladelse til at erhverve et almindeligt parcelhus, en ejerlejlighed eller en andelslejlighed gives navnlig, hvis den pågældende er en mindreårig omkring 17 år, og den ejendom, der ønskes erhvervet, skal anvendes til bolig for den pågældende alene eller sammen med en samlever.

Køb af en erhvervsejendom, herunder landbrug, tillades, selv om de ovennævnte generelle forudsætninger er opfyldt, i almindelighed kun, hvis den pågældende har den uddannelse, som erhvervet forudsætter, eller i hvert fald et indgående kendskab til erhvervet.

Køb af en udlejningsejendom godkendes normalt ikke, idet det sædvanligvis kun vil have investerings- eller spekulationsmæssigt formål.”

Familieretshuset foretager et samlet skøn ved vurderingen af, om et arveudlæg af fast ejendom kan godkendes.

I vurderingen indgår begrundelsen for ønsket om arveudlæg/arvingens behov for ejendommen, oplysninger om ejendommen, herunder budget for ejendommen inklusive udgifter til ejendomsskatter, forsikringer, forbrugsafgifter, løbende vedligehold m.v., arvingens alder og personlige og økonomiske forhold. Hvis ejendommen skal tjene til bolig for andre end arvingen, vil der ligeledes skulle foreligge oplysninger om eventuel (leje)betaling fra den/de pågældende.

Hvis ejendommen skal ejes i sameje med andre, vil der normalt også blive stillet krav om samejeoverenskomst, således at det sikres, at ejernes indbyrdes rettigheder og pligter er klarlagt på forhånd, herunder også i forhold til regulering ved udtræden eller opløsning af samejet.

Det vil ligeledes kunne have betydning, om andre har erklæret at ville friholde arvingen for alle udgifter ved ejerskabet af ejendommen indtil pågældendes 18. år. Arvingen skal dog altid selv have økonomisk mulighed for at klare ejerskabet, eftersom en friholdelseserklæring ikke fritager arvingen for at hæfte for udgifterne ved ejerskabet, men alene er en ekstra sikkerhed.

En godkendelse forudsætter, at erhvervelse af ejendommen samlet set kan anses for økonomisk forsvarlig.

Der lægges derfor betydelig vægt på arvingens økonomiske forhold, herunder indtægter og eventuel formue. Særligt for så vidt angår en mindreårig arving, skal der være sikkerhed for, at pågældende har tilstrækkelige indtægter/frie midler til at dække de løbende, påregnelige driftsudgifter til ejendommen. Der må ikke være udsigt til, at der skal bruges af en eventuel formue omfattet af værgemålet for at få budgettet for ejendommen til at hænge sammen, idet udgangspunktet er, at formuen bevares indtil det 18. år, jf. værgemålslovens § 25, stk. 1. Formueforbrug vil i øvrigt kræve særskilt godkendelse, jf. værgemålslovens § 39.

Hvis erhvervelsen forudsætter, at arvingen skal gældsætte sig (fx ved at indtræde som debitor på lån i ejendommen), vil det tale imod en godkendelse. Gældsstiftelse kræver også særskilt godkendelse, jf. værgemålsbekendtgørelsens § 7.

Der lægges endvidere betydelig vægt på arvingens alder. Hvis pågældende er væsentlig under myndighedsalderen, vil det tale imod en godkendelse.”

Jeg er grundlæggende enig i, at i den forfærdelige situation familien står i, er det et stærkt hensyn, at familien økonomisk skal kunne indrette sig, som de synes er bedst. Men samtidig er det vigtigt, at lovgivningen og myndighedernes praksis er indrettet på en sådan måde, at det generelt og samlet set balancerer de forskellige hensyn, herunder også hensynet til bl.a. mindreårige børn, der ikke selv kan varetage deres interesser. Jeg mener derfor ikke på nuværende tidspunkt, at der bør ændres i lovgivningen, men det er naturligvis et område, der skal følges tæt, så vi er sikre på, at vi løbende tager stilling til, om lovgivningen og myndighedernes praksis balancerer de forskellige tungtvejende hensyn rigtigt.